

טילים

טיל מטאורולוגי בשם שבט 2. הטיל, שי זכה לכינוי "טיל הבהירות של בוגוריון", מאחר ששולח בסמוך לפתיחת מערכת הבהירות, שעה שיוקרתו של דוד בוגוריון היתה בשפל המדרגה, עקב גילויי "פרשת לבון".

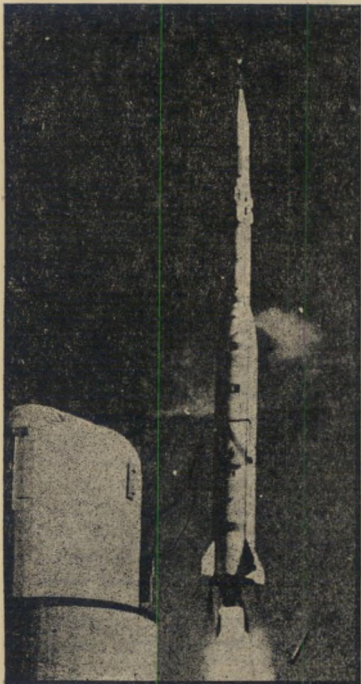
התשובה המצרית נורתה ב-21 ביולי 1962, כאשר טיל חד-שלבי, אלזאפר, שולח כמעט מדר של גמאל עבדאלנאצר, ממיחק הנמצא צא כ-50 ק"מ מקאהיר. הטיל הופיע כעבור יומיים במיצעד יומהפיכה בחוצות קאהיר. כעבור שנה בדיוק, הופיע במיצעד יום ההפיכה טיל דו-שלבי בשם אלזאפר. מל-חמת-ששת-הימים הוכיחה כי הטילים הללו לא הפכו מעולם למבצעים.

באותה שנה שילחה גם לבנון טיל מטאורולוגי בשם ארו, שהגיע לגובה 17 ק"מ, כעשרה קילומטרים פחות משבט 2. גם ל-נסיון לבנוני זה לא היה המשך. שמועות חוזרות בעיתונים צרפתיים כמו להמונד ופיגארו, טענו כי ישראל שותפה בצורה זו או אחרת בתוכנית-הטילים הצרפתית הרשמית. תחילה דובר על טיל-המחקר ורוניק, ולאחריו הוזכר גם הדיאמנט, שהוא טיל תלת-שלבי מתקדם. הדיאמנט נועד להכיל חללית-מחקר שהן משותפות לכמה ארצות אירופיות. במקביל, מפתחים הצרפתים דגם לנשיאת ראשי-חץ גרעיניים. כל השמועות הוכחו בתקיפות על-ידי שני הצדדים.

אותה שעה פיתחו הצרפתים גם את הטיל טאראב, למטרות שילוח מתחת לפני המים, מתוך צוללות אטומיות צרפתיות. הטאראב נועד להיות טיל בין-יבשתי לטחח בינוני, דהיינו עד 1500 מיל.

הטילים הקטנים

רצבתם של טילים קטנים במערך ה-צבאי של הצבאות במרחב החלה באמיצעות שנות השישים. ישראל הכניסה לשרות

"דיאמנט"

את הטיל האנטי-טנקי הצרפתי סבט 11, שי הוא טיל המוצב על רכב, וטחונו האפקטיבי הוא כקילומטר. במקביל הופיעו במערך המצרי טילים דו-מיים מתוצרת סובייטית, הידועים במערב בכינוי סנאפר.

הטילים חדרו גם למערך הנגד-מטוסי. הי מצרים קלטו כמיות ניכרות של טילים מ-סוג סאט, שהוכחו כבלתי-יעילים במלחמת ויאט-נאם, בה הופעלו במיספרים ניכרים על-ידי כוחות הצפון. כמה טילים כאלה נת-

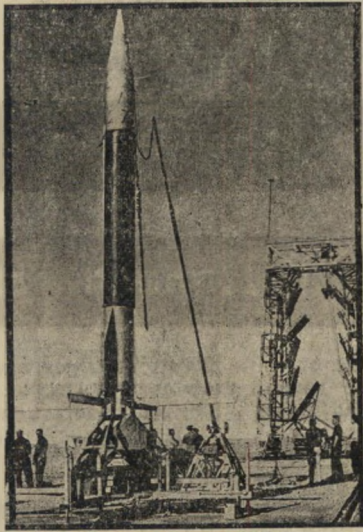
ב שבוע שעבר הדפיס העיתון ניו יורק טיימס פצצה עיתונאית, שהידודה בפאריס ובירושלים. מיפעלי דאסו, טען העיתון, מייצרים עבור ישראל טיל טאקטי בעל טחח של 500 ק"מ. הידיעה היחה מפורטת. היא כללה, בנוסף לנתונים הטכניים, גם את שם הטיל, מיד-620, וידעה לספר כי ישראל הוציאה על פיתוחו כ-100 מיליון דולר.

כעבור יומיים הצטרף לפירסום העיתון הצרפתי להמונד. הוא תיקן את הפרטים שהופיעו בניו-יורק טיימס, בציינו כי מיספרו של הטיל הוא 660 ולא 620. כפי שצויין בתחילה. העיתון הצרפתי ידע גם לספר כי הטיל החדש הוא דו-שלבי (כלומר: מורכב משני חלקים, המופעלים בזה אחר זה), מונע בדלק מוצק, ניתן להפעלה מעל פלט-פורמה נידת, אינו זקוק לבסיס-שיגור קבוע ומסוגל לשאת ראשי-חץ גרעיני טאקטי, או מיטען-נפץ במישקל חצי טונה.

עוד ידע העיתון הצרפתי לספר, כי היש-ראלים יקבעו טופית את דעתם על הטיל לאחר שייערכו כ-50 ניסויי-ירי, שיוכיחו כי הטיל השייך את הביצועים המתוכננים. דיוק הפגיעה של המיד-620 הוא בקוטר קילומטר אחד ממרכז המטרה, כאשר הטיל נורה ל-טחח המירבי של 500 ק"מ. להמונד לא שכה לצייין כי הטיל מתאים במיוחד לפגיעה בערים ובמרכזי-ישוב, וכי מצרים העליו-נה, סעודיה, לבנון, ואפילו קפריסין — יימצאו בטוחו, אם יוצב במרכז ישראל.

טילים בצוללות סובייטיות

ברגע זה לא ירד נושא הטילים במיד-620 רח-התיכון מעל כותרות העיתונים. כי תב-התשיעו פוטס בפאריס, המשמש צי-נורה-לפיה כמעט רישמי של משרד-החוץ האמריקני, מיהר להודיע כי ארצות-הברית מודאגת מחירוש מירוק-הטילים במרחב. בד-בכר עם פיתוח הטיל הישראלי, הוזכרו

"ורוניק"

לראשונה הטילים הסובייטיים החדשים, הי נמצאים בידי ארצות-ערב, ובעיקר במצרים. ידיעות על מציאת טילים רוסיים טאק-טיים כאלה הופיעו מדי פעם בעיתונים אירופים, אך דוברי משרד-החוץ האמריקני נהגו לבטל את האינפורמציה כ-"בלתי-יודו-ייתק ות-צדדית".

עתה קיבלו הידיעות על מציאת טילים טאקטיים סובייטיים במצרים אישור רשמי מפי דוברי ברית נאט"ו. יתר על כן, מטה נאט"ו החל מסגן בקביעות לעיתונות הי אירופית, ובעיקר לעיתוני חברות-הברית הי שוכנות לחוף הים-התיכון, ידיעות על מציאת טילים באליסטיים בין-יבשתיים, בי-צוללות סובייטיות שבסיסן באלכסנדריה, בידיעה, שהופיעה לאחרונה בלה סטאמפה האיטלקי, הוזכרו הצוללות וולגה ודנייפר, שעברו את מיצר הדרדנלים בחודש האחרון, כשבבטנן טילים בין-יבשתיים מסוג סרב, נושאי ראשי-חץ גרעיניים, שטוחם 2000 ק"מ. הצטרפה אליהן, לדברי העיתון האיטלי קי, הצוללת דון, שהסתתרה דרך מיצר גיב-רלט, וגראתה לאחרונה בסביכות סיציליה.

טילי הבנון

מירוק-הטילים במרחב נפתח רשמית עון בשנת 1961, כאשר ישראל שילחה

לוחמי תש"ח * המחיר היה עצום

במדינה

העם

מלחמה בלי ניסים

אחרי עשרים שנה הביטה ישראל אחורה על המאורעות המפליאיים, שהיו את רקע לידתה.

מאורעות אלה עברו בשנים האחרונות תהליך כפול. מצד אחד, התכנסו במעטה עמוק של אגדה, עד כי הפכו כמעט לסיפור-ניסים תנכיים, מצד שני, שימשו נושא למחקר ההיסטוריונים, שניתחו אותם באי-מל-ההגיון האובייקטיבי.

ארבעה הגורמים. המחקר הוכיח את אשר ידעו לוחמי תש"ח מאז ומעולם: שי-מלחמת תש"ח לא הייתה סדרה של ניסים, אלא פרי של גורמים ממשיים.

היישוב הצעיר ניצח תחילה את ערביי-פלסטין, ולאחר מכן את מדינות-ערב, בגלל כמה וכמה סיבות. העיקריות שבהן: **המוראל:** מכיוון שכל לוחם ובל-תירוטם ביישוב ידע כי "אין ברירה", וכי מחירי המפלה יהיה השמדה טוטאלית, נתנו רבים את המכסימום. בצד היריב לא היתה מעולם הכרה כזאת. תופעה זו חזרה, במיד-דומה, במלחמת-ששת-הימים.

הכושר הטכני: החברה הכפרית של פלסטין ושל המדינות השכנות לא יכלה להעמיד כוח שיצמוד מול בני החברה הי-ישראלית הטכנית, אשר בניה — בעיר ובי-קיבוץ — למדו משחר ילדותם לעסוק במ-כונות. מכאן שגיפ ישראלי היה יעיל יותר מטאנק מצרי. גם תופעה זו חזרה במלחמת-ששת-הימים, בצורה בולטת יותר.

היתרון המוסרי: זהו הפרט הפחות ידוע לגבי המלחמה. האגדה של "מע-טים מול רבים" היא נכונה רק כשלוך-כים בחשבון את מיליוני האוכלוסיה הי-פאסיבית של המרחב. אין היא נכונה לגבי היחס בחזיתות. מכיוון שישראל הייתה מיב-צר במצור, שאויביה צרו עליה מארבעה כיוונים שונים, יכלה תמיד להעביר כוחות מחזית לחזית וליצור עליונות, או לפחות שיוויון, ברגע המכריע בחזית מכרעת אחת. בקרבות המכריעים עמדו חייל מול חייל, פלוגה מול פלוגה, כשהעליונות המוראלית והטכנית של הלוחם הישראלי מאזנת את העליונות של הלוחם הערבי. באופן כללי, נכון הדבר גם לגבי מלחמת-ששת-הימים.

הפיקוד המאוחד: ריכוז-הכוחות הישראלי היה אפשרי לא רק בגלל הנתונים הגיאוגרפיים, אלא גם בגלל הנתון הפולי-טי. ישראל הייתה מדינה אחת, ואחרי המא-בקם הפנימיים הראשונים חלש-מטכיל-צה"ל על כל הכוחות. הערבים היו פיקר-דים שונים, בעלי אינטרסים שונים, והם לא יכלו להתלכד, לפעולה צבאית מאוחדת. הע-רבים עדיין לא התגברו על תופעה זו.

כמו 2.5 מיליון. עם כל זאת היה מחיר יקר מאד. אחרי עשרים שנה, נוטים רבים לשכוח מה הוקרב במלחמת תש"ח. בסך הכל, הגיעו קורבנות מלחמה זו בישראל לשמונת אלפים נפש. באופן יחסי שווה המיספר זה ל-28 אלף קורבנות במ-דינת-ישראל של 1968, או 2.5 מיליון קור-בנות בארצות-הברית.

מחיר זה, שהוא עצום מבחינה כמו-חית, היה נורא יותר מבחינה איכותית. רוב רובם של הקורבנות היו בנייה-ארץ,

בני המשמרת הצעירה של האינטליגנציה העברית ושל כל שאר המקצועות — החל במשוררים וקומפוזיטורים וכלה במהנדסים ורופאים. הדבר נתן לחברה ולתרבות הי-ערבית הצעירה מהלומה שממנה לא החלימה עד היום.

צעירים אלה נפלו מתוך אמונה שלמה כי בתום מלחמת-העצמאות יבוא שלום אמיר-תי. עשרים שנה לאחר מכן, היה זה עדיין חלום — אולי מפני שלא הם ושכמותם קבעו בעשרים שנים אלה את גורל המדינה.

ארץ-ישראל

העם נגד הסיפוח

ביום השנה ה-20 לקיומה — מהם פניה של החברה הישראלית? מה דעתה על עתיד המדינה? מה רצונה לגבי כיבושי מלחמת-ששת-הימים — המאורע העיקרי של השנה? בימים האחרונים נערכו כמה מיסאלים אובייקטיבים מטעם מוסדות מדעיים — והם הוכיחו כי לא הממשלה, לא הכנסת ולא העיתונות ההמונית משקפים ברגע זה את דעת-הקהל האמיתית.

22% בלבד לסיפוח! המחקר החשוב ביותר נערך על-ידי מכון דהף, למען הי-יומן דבר. הנושא: מה לעשות בשטחים? התוצאה המאלפת ביותר: רק 22% מתוך הציבור הישראלי רוצה בסיפוח השטחים בכל מחיר. מיספר זה מודהה כמעט בדיוק עם האחוז שקיבלו, במישראל שנערך על-ידי מכון גיל, מפלגות גח"ל (20.5%) והי-מרכז החופשי (פחות מאחוז אחד).*

41% למען פריציה! תוצאה מאלפת עוד יותר: 41% מכל הנושאים תומכים ברעיון הקמתה של מדינה פלסטינית. ברי-כוזי היישוב הוותיק, כגון צפון תל-אביב, הגיע מיספר התומכים ברעיון זה כמעט ל-100%.

אנשי-הסיפוח, המהווים מיעוט כה קטן בעם, מיוצגים על-ידי למעלה משליש ב-כנסת. הם חולשים על כל העתונות הה-מונית, ומנגנון-התעמולה העצום של השר-ישראל גלילי הועמד לרשותם. לעומת זאת, העולם הזה הוא הבטאון היחידי התומך ברעיון המדינה הפלסטינית, ואורי אנכרי הוא החיכ היחידי בכנסת התומך בגלוי ברעיון זה. לרעיון זה אין שום ייצוג בממשלה, והוא מוחרם על-ידי קול ישראל והמנגנון הרשמי.

גם בקרב לוחמי מלחמת-ששת-הימים מה-ווים אנשי הסיפוח, כפי שמוכיח המחקר שייך לוחמים. אחוז מבוטל. המסקנה: הפנים הרשמיות של ישראל והפנים האמיתיות של ישראל הן שתי פנים שונות לגמרי — כשהעם והנוער יפים יותר, נבונים יותר ומבוגרים יותר מנציגיהם המזדקנים.

* חברי קיבוץ גניגר בעת התקפה על מושט.
** במישראל גיל לא הופיע המרכז החופשי כנוף נפרד, אלא בסעיף של "שאר הר-שימות" שזכה ב-5.4%. סעיף זה כולל גם את הרשימות הערביות, שזכו בבחירות הי-אחרונות בכ-4% ולא ירדו מאד. וכו את הרשימות הספרדיות, שקיבלו בבחירות הי-אחרונות למעלה מאחוז אחד. לפיכך ברור, כי המרכז החופשי לא הגיע עתה לאחוז אחד. עמוד שגח"ל ירדה לפי מחקר זה ב-0.8%. בעיקבות הפילוג וסיבות אחרות.